

CAPITOLUL I: Prezentarea teritoriului și a populației acoperite - analiză diagnostică -

I.1. Încadrare teritoriului

Teritoriul Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” este situat în partea de sud-est a județului Iași. Din punct de vedere administrativ, teritoriul cuprinde 5 comune, având în componență 16 localități și învecinându-se din punct de vedere geografic:

- pe latura **Nordică**: comunele Costuleni, Prisăcani;
- pe latura **Estică**: granița cu Republica Moldova;
- pe latura **Sudică**: comunele Drânceni și Arsura, județul Vaslui;
- pe latura **Vestică**: comunele Ciortești, Dolhești.

În ceea ce privește infrastructura majoră de căi de comunicație, Grupul de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului” beneficiază de traseul DN 28, care traversează comunele Răducăneni și Gorban pe direcția NV-SV. DN 28 este singura axă majoră de circulație care structurează teritoriul. Legăturile cu unitățile administrative care nu se situează pe această axă sunt asigurate prin DJ 249 care traversează comunele Grozești și Gorban; DJ 244F care traversează comunele Moșna, Răducăneni, Grozești și DJ 244G care traversează comuna Cozmești.

Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” se întinde pe un spațiu omogen din Regiunea Nord Est datorită caracteristicilor fizico-geografice (din punct de vedere geografic fiind un teritoriu compact - fără întreruperi), socio-economice, specificității activităților desfășurate în zona respectivă (agricultura), relieful fiind variat și format din pășuni, deal și podiș. Teritoriul GAL este format din 5 comune din spațiul eligibil LEADER (cu o populație sub pragul de 20.000 de locuitori), totalizând 16 sate, după cum urmează:

1. Comuna Cozmești: 3 sate (Cozmești, Podolenii de Jos, Podolenii de Sus);
2. Comuna Gorban: 5 sate (Gorban, Gura Bohotin, Podu Hagiului, Scoposeni, Zberoaia);
3. Comuna Grozești: 3 sate (Colțu Cornii, Grozești, Salagenii);
4. Comuna Moșna: 1 sat (Moșna);
5. Comuna Răducăneni: 4 sate (Bohotin, Isaiia, Răducăneni, Rosu).

I.2. Caracteristici geografice, climatice și de mediu

Relieful. Teritoriul Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” aparține reliefului de podiș monoclinal al Platformei Moldovenești, caracterizat de prezența platourilor monoclinale și cuestelor, respectiv a formelor de vale subsecventă, consecventă și obsecventă, rezultate prin acțiunea factorilor erozionali asupra structurii monoclinale. Altitudinile maxime (cca. 415m) se întâlnesc în partea de NV a com. Răducăneni, unde se desfășoară treapta cea mai înaltă de relief, respectiv platourile Dolhești-Bunești, situate la extremitatea estică a Podișului Central Moldovenesc.

Clima. În cadrul teritoriului GAL „Dealurile Bohotinului” se întâlnește o climă moderat-continentală, cu o temperatură medie anuală de 10-11°C. Temperatura medie lunară cea mai scăzută se înregistrează în luna ianuarie, cu o valoare medie de -3°C. Precipitațiile sunt scăzute, în medie de 585 mm pe an, dar au debitul mai ridicat vara: cele mai mari cantități medii lunare de precipitații cad în iunie (circa 85 mm), iar cele mai scăzute în martie (15 mm). În medie, pe teritoriul județului Iași cad precipitații în 117 zile/an.

Hidrografia. Apele de suprafață aparțin bazinului hidrografic al Prutului și sunt reprezentate prin Jijia și afluenții săi de dreapta, Bohotinul, Cozia, Moșna și afluentul său

râul Moșnioara, care drenează împreună cu rețeaua lor permanentă sau temporară teritoriul GAL.

Râul Prut constituie artera hidrografică majoră din regiune, cursul său străbatând extremitatea estică a teritoriului GAL. Principalii afluenți ce străbat teritoriul GAL „Dealurile Bohotinului”: Jijia, Bohotin și Moșna. *Râul Jijia* curge la limita nord-estică a teritoriului administrativ al comunei Răducăneni, la o altitudine de 410 metri și se varsă în Prut în dreptul localității Gura Bohotin - "Delta Jijiei". Râul Moșna ce străbate partea de sud a GAL „Dealurile Bohotinului”, izvorăște din nordul comunei cu același nume, și afluentul său, râul Moșnișoara, acesta izvorând din pădurea Unsu, precum și mulți alți afluenți, majoritatea izvorând din pădurile dealului Moșna.

Pe teritoriul Grupului de acțiune locală Dealurile Bohotinului există lacuri naturale cu vegetație hidrofilă, respectiv Lacul de Aramă (comuna Răducăneni), Lacul Gorban (comuna Gorban).

Solurile. Factorii pedoclimatici au favorizat formarea solurilor argiloiluviale podzolite (la V), iar pe șesul Siretului, soluri aluviale și lăcoviști. Acestea din urmă apar în jurul izvoarelor și meandrelor din albia majoră a Siretului. În stânga acestuia sunt soluri argiloiluviale cenușii și cernoziomuri levigate slab și moderat, care oferă condiții bune pentru culturile de grâu, porumb, sfeclă de zahăr, cartofi și altele.

Vegetația. Prin poziția sa, teritoriul GAL „Dealurile Bohotinului” se încadrează în zona de silvostepă cu areale de stepă, la care se asociază vegetația azonală: de luncă și vegetația palustră (de mlaștină) și cea silvică reprezentată de păduri de foioase: fagul, specie numeroasă în regiune, teiul, specie predominantă în pădurile dealului Moșna, frasinul, carpenul, stejarul, specie predominantă în regiunea pădurii Unsu, ulmul, salcâmul, mesteacănul, plopul, precum și arinul, în special în regiunea Hârtoape.

Fauna este în general săracă, fiind mult mai diminuată în urma expansiunii activităților umane. În lunci trăiesc rozătoare: popândul, șoarecele de câmp, hârciogul, iepurele, dihorul. Specii caracteristice pădurilor ce se întâlnesc pe teritoriul GAL: vulpea, căprioara, mistrețul.

1.3. Populația

În anul 2011, conform recensământului efectuat de către Institutul Național de Statistică, populația stabilă a Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” a fost de 16.279 locuitori, în scădere de recensământul anterior din 2002 când populația GAL era de 18.082, înregistrându-se o **densitate** aferentă teritoriului GAL de **65,04 loc./km²**, valoare care nu depășește pragul de 75 loc./km² prevăzut de **criteriul de selecție CS.1.1.**

Distribuția populației pe sexe se prezintă astfel: 8.248 locuitori sunt de sex masculin, reprezentând 50,67 % din populație (față de 49,3% populație de sex masculin a județului Iași) și 8.031 locuitori sunt de sex feminin, reprezentând 49,33% (față de 50,7% populație de sex feminin în județul Iași).

Localitate	0 - 14 ani		15 - 24 ani		25 - 59 ani		60 <	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Cozmești	562	21,1 %	336	12,6 %	1059	39,7 %	707	26,6 %
Gorban	571	19,8 %	357	12,4 %	1186	41,2 %	765	26,6 %
Grozești	320	18,1 %	241	13,6 %	723	40,9 %	485	27,4 %
Moșna	354	20,0 %	186	10,5 %	749	42,4 %	478	27,1 %
Răducăneni	1609	22,3 %	907	12,6 %	3086	42,9 %	1598	22,2 %
Total	3416	21,0 %	2027	12,5 %	6803	41,8 %	4033	24,7 %

Conform Recensământului din 2011, pe teritoriul partenerilor GAL „Dealurile Bohotinului” au fost înregistrate persoane aparținând următoarelor minorități etnice locale:

Tabelul nr. 2 Populația stabilă după etnie, 2011

Comuna	Pop. stabilă	Români	Romi	Inform. Nedisponibilă
Cozmești	2664	2455	6	202
Gorban	2879	2789	-	87
Grozești	1769	1720	-	49
Moșna	1767	1718	-	47
Răducăneni	7200	6499	331	365

Sursa: Institutul Național de Statistică

Structura pe grupe de vârstă indică faptul că ponderea populației cu vârsta aptă de muncă 25-59 în anul 2011 reprezenta 41,8 % din totalul populației Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului”, în timp ce ponderea persoanelor cu vârsta de peste 60 de ani este de 24,7%.

La sfârșitul lunii octombrie 2011, numărul de șomeri la nivelul Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” a fost de 624 persoane, reprezentând 3.60 % din populația teritoriului.

I.4. Patrimoniul de mediu

Relieful Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” se înscrie în categoria podișului monoclinal al Platformei Moldovenești, cu altitudini maxime de cca. 415 m. Teritoriul GAL include arii protejate:

- ❖ **Cotul Sălăgeni**, pe teritoriul administrativ al comunei Grozești, declarat arie protejată prin Legea Nr. 5/2000 și este o zonă de protecție a ihtiofaunei apelor râului Prut.
- ❖ **Rezervația Naturală Pietrișul Bohotin**, pe teritoriul administrativ al satului Bohotin, comuna Răducăneni, de interes științific și național - de tip paleontologic și geologic.

În cadrul teritoriului Grupului de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” există arii incluse în **Natura 2000**, fapt ce determină respectarea **criteriului de selecție CS 1.3.:**

Cod Sit	Nume Sit	Localitate	Cod SIRUTA	Suprafață (ha)
ROSCI0213	(Rezervația acvatică) Râul Prut	Com. Gorban	97198	11.86
		Com. Grozești	97401	

I.5. Patrimoniul de situri arheologice cuprins de Grupul de acțiune locală „Dealurile Bohotinului” este unul foarte bogat, regăsindu-se 6 situri arheologice.

- **Situl arheologic de la Isaiia- Balta Popii** se găsește pe teritoriul comunei Răducăneni;
- **Situl arheologic de la Gorban - punct "Cantonul Silvic"** este situat la periferia de SV a satului Gorban;
- **Fortificația Latene de la Moșna - "Cetățuia"** se află la 1 km nord de satul de reședință al comunei Moșna;
- **Situl arheologic de la Podolenii de Jos - "La Iezatură"** amplasat la 500 m Est de satul Moșna, pe partea dreaptă a pârâului Moșna;
- **Situl arheologic de la Răducăneni - "La Cireadă"**;
- **Situl arheologic de la Răducăneni - "Bâzga - Cetățuie"** - așezarea de la Răducăneni.

I.6. Patrimoniul arhitectural și cultural

Teritoriul Grupului de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului” se mândrește cu o parte din obiective culturale ce se regăsesc în Repertoriul Arheologic Național cât și în

Lista Monumentelor Istorice, aflate sub protecția Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Iași. Multe dintre aceste monumente istorice nu sunt cunoscute, ele nefiind încadrate în traseele turistice, deși au o însemnătate deosebită pentru teritoriu prin potențialul de exploatare în vederea dezvoltării serviciilor de turism.

- Biserica Sfinții Voievozi din Cozmești (1901-1908);
- Biserica Sf. Voievozi, comuna Moșna;
- Biserica de lemn din Răducăneni construită în secolul al XVIII-lea;
- Biserica Ortodoxă Bazga - Răducăneni (1776 prin care călugării Mănăstirii Sucevița au cerut să li se hotărască un loc de prisacă în satul Bazga, sub codru la Braniște și care se răzășește cu moșia Bohotinului”.

Obiceiuri locale. Pe teritoriul cuprins de Grupului de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului”, obiceiurile calendaristice și cele legate de viața de familie sunt o componentă perenă a culturii tradiționale. Repertoriul tradițional al obiceiurilor și tradițiilor din cadrul acestui teritoriu cuprinde pe lângă colindele propriu-zise și o seamă de datini, practici, superstiții, ziceri, sfaturi cu originea în credințe și mituri străvechi sau creștine. La bogăția obiceiurilor tradiționale, originalitatea și diversitatea jocurilor populare cu măști, se adaugă industria casnică - țesutul, un meșteșug documentat pe teritoriul de la est de Carpați încă din Neolitic.

I.6. Economia locală

I.6.1. Repartizarea populației active

Economia Grupului de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului” are un caracter preponderent agricol, în special în domeniul zootehniei, viticulturii și apiculturii. Activitățile economice locale s-au dezvoltat în concordanță cu potențialul și resursele locale: cultura plantelor și creșterea animalelor, legumicultura, prin valorificarea potențialului natural (teren arabil, pășuni, fânețe), turismul și agroturismul, care valorifică potențialul turistic deosebit, atât natural dar mai ales și istoric, cultural și etnografic de care beneficiază comunitatea.

I.6.2. Agricultură

Sectorul dominant în economia Grupului de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului” este agricultura, fapt reflectat în suprafața mare de **teren agricol** din comunele componente, respectiv **276,62 km²**. Structura de organizare a producției agricole combină exploatații agricole mici fără personalitate juridică, orientate către auto-consum, cu exploatații agricole de tip comercial. Culturile care ocupă cea mai mare suprafață dețin terenul arabil sunt culturile de porumb, grâu, secară și de floarea soarelui.

Tabelul nr. 7 Structura fondului funciar în teritoriul acoperit de potențialul GAL

Categoria suprafeței agricole	Ha	%
Suprafața agricolă totală	17662	70,56
d.c. Arabil	11116	44,41
Fânețe	1125	4,49
Pășuni	3658	14,61
Vii și pepiniere viticole	1333	5,33
Livezi și pepiniere pomicole	430	1,72
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	3916	15,65
Construcții	711	2,84
Drumuri și căi ferate	416	1,66
Ape și bălți	723	2,89

Alte suprafețe	1601	6,40
Total fond funciar	25029	100%

Sursa: Institutul Național de Statistică

I.6.4. Zone sărace

Conform datelor furnizate de către Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului (ICPA), comunele **Grozești** și **Răducăneni** au fost încadrate în **zone defavorizate de condiții naturale specifice**, ceea ce înseamnă că în această zonă productivitatea agricolă este limitată (producție medie de porumb pentru toate ZDS este în medie de 61% față de producția medie națională, în condițiile în care în cele mai productive areale desemnate producția medie de porumb este în medie de 68% din media națională).

Mai mult, totalitatea localităților pe care se întinde teritoriul Grupului de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului” sunt calificate drept **zone sărace** cu Indicele de Dezvoltare Umană Locală (IDUL) **mai mic sau egal cu 55**, fiind astfel îndeplinit **criteriul de selecție CS 1.2:**

Nr. Crt.	Codul SIRUTA	Localitate	Județ	IDUL 2011
1	96593	Cozmești	Iași	37,44
2	97189	Gorban	Iași	41,19
3	97394	Grozești	Iași	43,68
4	98202	Moșna	Iași	37,04
5	98685	Răducăneni	Iași	45,57

I.7. Servicii pentru populație și infrastructuri medico-sociale

Unități școlare. Infrastructura de învățământ a comunelor ce formează Grupul de Acțiune Locală „Dealurile Bohotinului” este constituită din 19 grădinițe, 20 de școli primare și gimnaziale și 1 liceu. Singurul liceu se află în comuna Răducăneni. Învățământul din teritoriul GAL dispune doar de servicii de învățământ preșcolar și preuniversitar respectiv grădinițe, școli primare și gimnaziale, licee, cel mai apropiat centru universitar fiind situat la circa 50 km, în municipiul Iași.

Unități sanitare. Serviciile medicale sunt relativ dezvoltate la nivel local, fiecare comună având în general farmacii, cabinete medicale sau dispensare unde funcționează medici de familie. Nu există spital în teritoriul acoperit de Grupul de acțiune locală „Dealurile Bohotinului”, o rețea de spitale specializate aflându-se la o distanță de 50 de km, în municipiul Iași.

Indicatorii de context relevanți pentru teritoriul acoperit de GAL „Dealurile Bohotinului” care vor fi folosiți în scopul facilitării evaluării progresului înregistrat în perioada de implementare a SDL/la momentul evaluării intermediare, sunt următorii:

C1. Populația;

C2. Structura de vârstă;

C3. Teritoriul;

C4. Densitatea populației;

C5. Rata ocupării forței de muncă;

C6. Ponderea activităților independente;

C7. Rata șomajului;

C9. Rata sărăciei;

C10. Structura economiei;

C17. Exploatații agricole (ferme);

C18. Suprafață agricolă;

C23. Structura de vârstă a administratorilor de ferme;

C24. Pregătirea agricolă a administratorilor de ferme;

C30. Infrastructura turistică;

C34. Zone Natura 2000.